

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА КОПРИВЩИЦА

2020-2022 ГОДИНА

*Програмата за енергийна ефективност на Община Копривщица е приета на редовно заседание на
Общински съвет с Решение №. 65..., по Протокол № 8... от 28.02.2020. година*

I./ Въведение

Понятието за енергийна ефективност е далеч от старите представи за икономия на енергия. Тя не е изключване на отоплението и лишаване от комфорт. Енергийната ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия чрез съответните навици и използване на модерни технологии за задоволяване на ежедневните нужди. Тя е най-лесния и ефективен начин за намаляване на енергийната консумация и замърсяването на околната среда.

Енергийната ефективност може да се представи като измерител на разумното използване на енергията. В основни линии включва повишаване на ефекта от дейностите, свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това, естествено без загубата на комфорт.

За енергийна ефективност говорят следните фактори:

- Намаляване разходите за скъпи горива и енергии;
- Повишаване сигурността на снабдяването с енергия;
- Подобряване топлинния комфорт;
- Намаляване емисиите на вредни вещества;
- Предпоставка за устойчиво развитие.

1. Нормативна база

Настоящата програма е разработена в съответствие с:

- Енергийната стратегия на България;
- Закона за енергийна ефективност;
- Програма на Правителството на Република България;
- Национален план за действие по промените в климата;
- Национален план за развитие;
- Национална дългосрочна програма по енергийна ефективност на Национална програма за обновяване на жилищните сгради с период за действие2020 г.
- Стратегията за финансиране изолации на сгради за постигане на енергийна ефективност и План програма за реализирането и;
- Наредба №РД – 16 – 295 за сертифициране на сградите за енергийна ефективност, в сила от 01.04.2008 г.;
- Наредба №РД – 16 – 294 за обследване на сградите за енергийна ефективност, в сила от 01.04.2008 г.

- Закон за възобновяемите и алтернативни източници и биогоривата;
- Рамкова концепция на ООН по изменение на климата и Протокол от Киото;
- Национална стратегическа референтна рамка;
- Директива 2006/32/EО на Европейския парламент на съвета от 5 април 2006 г.
- Финансов меморандум между Европейската комисия и Правителството на Република България; Стратегия и политика за развитие на ВЕИ в България; Първи национален план за действие по енергийна ефективност.

Разработването на ПЕЕ от органите на държавната власт и на местно самоуправление е регламентирано в чл.11, ал.1 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), обн. ДВ бр.98 от 2008.

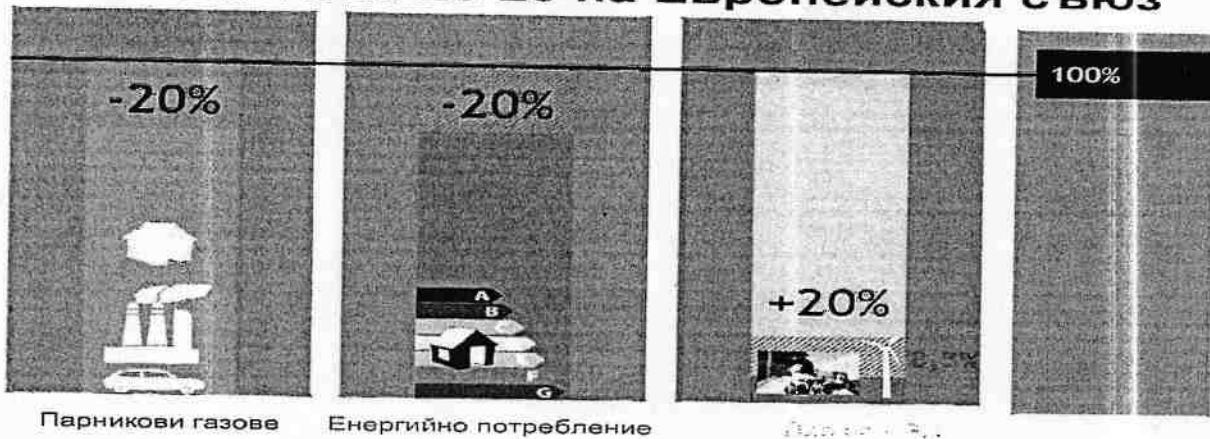
Във връзка с посоченото по-горе изискване на Закона за енергийна ефективност /глава втора, Раздел четвърти, Чл.11 и Чл.12/, е необходимо всяка Община да изготви план и програма за енергийната ефективност. При липса на такива планове и програми, Общините се лишават от средства от бюджета и търпят парични санкции, съгласно „Административно-наказателни разпоредби”, глава седма от ЗЕЕ.

Изготвянето на Общински програми и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност и за използване на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ е един от приоритетите на Европейския съюз. Основанието за разработване на настоящия документ е свързано с европейското и българско законодателство, с планови и програмни документи.

Намаляването на потреблението и загубите на енергия, разумното ѝ използване и управление са сред основните цели на Европейския съюз и България като страна членка. През 2007г. Европейският съвет изтъква необходимостта от увеличаване на енергийната ефективност в Съюза, за да се постигне целта от намаляване с 20% до 2020 г. на потреблението на енергия в ЕС или както политиката на Европейския съюз е известна в публичното пространство с краткото название 20-20-20 или това е :

- Намаляване с 20% на енергийната консумация до 2020г.
- Намаляване с минимум 20% на Вътрешно потребление на енергия (ВПЕ), в сравнение с нивото от 1990 г
- Повишаване до 20% дела на ВЕИ в Крайно енергийно потребление (КЕП)

Политиката 20-20-20 на Европейския съюз

В изпълнение на Директивата България приема индикативна национална цел за енергийно спестяване до 2016 година в размер не по-малко от 9 % от крайното енергийно потребление за 9 години (средно по 1 % годишно), което означава, че страната трябва да осигури спестяване на горива и енергии на обща стойност 627 ktoe. В тази връзка са определени индивидуалните индикативни цели за енергийни спестявания.

Приоритетите в политиката на енергийния сектор са отразени в Националния план за икономическо развитие на Република България, в Енергийната стратегия на страната и са в хармония с изискванията на европейските директиви и пазарни механизми. Важни аспекти, посочени в нея, са политиките за енергийната ефективност и за настърчаване използването на ВЕИ.

От една страна повишаването на енергийната ефективност е един от основните инструменти, водещи до постигане на останалите цели на енергийната и икономическа политика чрез повишаване на конкурентоспособността на икономиката, намаляване зависимостта от внос на енергия и енергийни ресурси, намаляване на негативното въздействие на енергийните дейности върху околната среда и климата, откриване на нови иновативни производства и работни места, намаляване разходите на домакинствата за енергия и повишаване на жизнения стандарт.

От друга страна оптималното използване на енергийните ресурси, предоставени от ВЕИ, е средството за достигане на устойчиво енергийно развитие и минимизиране на вредните въздействия върху околната среда от дейностите в енергийния сектор. Произведената енергия от ВЕИ е важен показател за конкурентоспособността и енергийната независимост на националната икономика. Делът на ВЕИ в енергийния баланс на България е значително по-малък от средния за страните от ЕС.

II./Описание на Общината

Географско положение и териториален потенциал

Община Копривщица се намира в найизточната част на Софийска област и е част от Югозападен район за планиране. Общината е разположена в централните части на Същинска средна гора, което допринася за нейното привлекателно местоположение. Включва само еднонаселено място – град Копривщица. На север и северозапад Копривщица граничи съответно с общините Антон и Пирдоп, част от Софийска област, на изток и югоизток – с общините Карлово и Хисаря, област Пловдив, а на юг югозапад – с общини Стрелча и Панагюрище, част от област Пазарджик. Община Копривщица допринася значително за облика и развитието на Софийска област със своето културно наследство и туристически потенциал.

Регионални връзки

Стратегическото местоположение на общината между 6 общини и 3 административни области оказва особено значение върху интензивността и качеството на регионалните връзки. Към териториалния обхват на общината се включва едно населено място – община Копривщица. По данни от последното пребояване на населението в Р. България, към 2011 г. в община Копривщица живеят 2410 д. Според последните налични статистически данни за протичащите демографски процеси в страната, към 31.12.2013 г. населението на общината възлиза на 2287 д.

Общинският център на гр.Копривщица се намира на 110 км. от столицата на страната - град София, на 90 км от гр. Пловдив, на 322 км от гр. Бургас. В международен план гр. Копривщица е разположен на 274 км от ГКПП Златоград - Термес, който свързва територията на Р. България с тази на Р. Гърция. Географското местоположение на общината предопределя нейната по-голяма близост до територията на Р. Сърбия - гр. Копривщица се намира на 167 км от ГКПП Калотина, разположен на българо-сръбската граница. Общинският център е разположен на 322 км от най-голямото пристанище в страната - Пристанище Бургас и на 216 км от разположеното на десния бряг на р. Дунав Международно пристанище Свищов.

Близо до територията на община Копривщица преминават важни транспортни артерии с национално и регионално значение. Над Северната част на общината минава първокласен път I-6, който започва от ГКПП Гюешево /на границата между Р. България и Р. Македония/, и осъществява транспортна връзка между столичния град София и град Бургас /т.нар. Подбалкански път/. На Север, на около 8 км от града се намира и Подбалканската железопътна линия в направление София-Бургас през Карлово.

Особеностите на икономическото развитие на община Копривщица са резултат от проявленето на множество фактори от различно естество - разположение спрямо големи градове - центрове на растеж, особености на природно ресурсния потенциал, традиции на местното население, степен на изграденост на различни видове инфраструктура и др.

Население

По данни от последното пребояване на населението в Р. България, към 2011 г. в община Копривщица живеят 2410 д. Според последните налични статистически данни за протичащите демографски процеси в страната, към 31.12.2013 г. населението на общината възлиза на 2287 д.

Структури на населението

Образователната и етническата структури са представени чрез данни от пребояването през 2011 г., докато при останалите структури се използват данни към 31.12.2013 г.

Половата структура на населението на община Копривщица е с пропорции, характерни за страната като цяло. Преобладава броят на жените 1172 души (51,2%) от общия брой на населението на общината. Данните от текущата демографска статистика показват диспропорции във възрастовата структура на населението. Устройствените решения, касаещи развитието на инфра-структурни проекти в общината, се определят чрез демографски разчети, засягащи различните възрастови групи от населението стандартни и специфични. Стандартните възрастови групи имат отношение към фактическото състояние и към прогнозите за броя на икономически активното население (в т.ч. броя на заетите лица) и съответно на трудовия потенциал на общината. Същите разчети се залагат и при решенията на ОУП на общината, касаещи функционална система труд. От общия брой на населението към 2013 г. (2287 д.), се вижда че 64,0% от жителите (1462 д.) са в трудоспособна възраст, 23,4% (536 д.) в над трудоспособна възраст и 12,6% (289 д.) в под трудоспособна възраст. В сравнение с 2011 г. се наблюдава нарастване на относителният дял на хората в над трудоспособна възраст за сметка на тези в под трудоспособна възраст. Специфичните възрастови групи в общината се отчитат и при оразмеряване на потребностите от инфраструктура на образоването. Като потребители в сферата на предучилищното обучение, на общото и професионалното средно образование са дефинирани лицата в специфичните възрастови групи „яслена“ (от 1 до 2 г.), „градинска“ (от 3 до 6 г.) и „училищна“ (от 7 до 14 г. и от 15 до 18 г.).

Макар и с малък дял, в общината има жители, които никога не са посещавали училище. От населението на общината над 7 годишна възраст, със средно образование са 49%, а с висше образование –

11,6%. Образователната структура е по неблагоприятна от средната за страната, дялът на висшистите е с 7,9% по-нисък от средния за страната, а на хората с основно образование е по-висок с 5,7%.

Етническата структура на населението в община Копривщица показва, че преобладава българската етническа група 97,6% . Като принадлежащи към турската етническа група са се определили 3 души, а към ромската 44 души.Икономическата характеристика на населението. Икономически активното население определя параметрите на работна сила. В тази категория попадат лицата във възрастовата група от 15 до 64 годишна възраст. Данныте за 2011 г. показват, че общият брой на икономически активното население в община Копривщица е 1022 души, а на икономически неактивното – 569 души.

Броят на заетите лица е един от индикаторите за състоянието на икономиката. В общината през 2011 г. в различните отрасли на икономиката са заети 890 души, което е 87% от икономически активното население. Съпоставката на този показател със средните за страната (85,1%) и средните за Софийска област (86,2%) показва, че в община Копривщица е осигурена по-добра от средните показатели за заетост, от тези за страната и областта. Статистиката за броя и структурата на безработните лица е динамична във времето. С цел обективност на анализа са проследени тенденциите в последните пет години, като са използвани данни на Агенцията по заетостта. Равнището на безработица в общината и в петте случая е с по-висока стойност от средното за страната.

Предизвикателства пред демографското развитие:

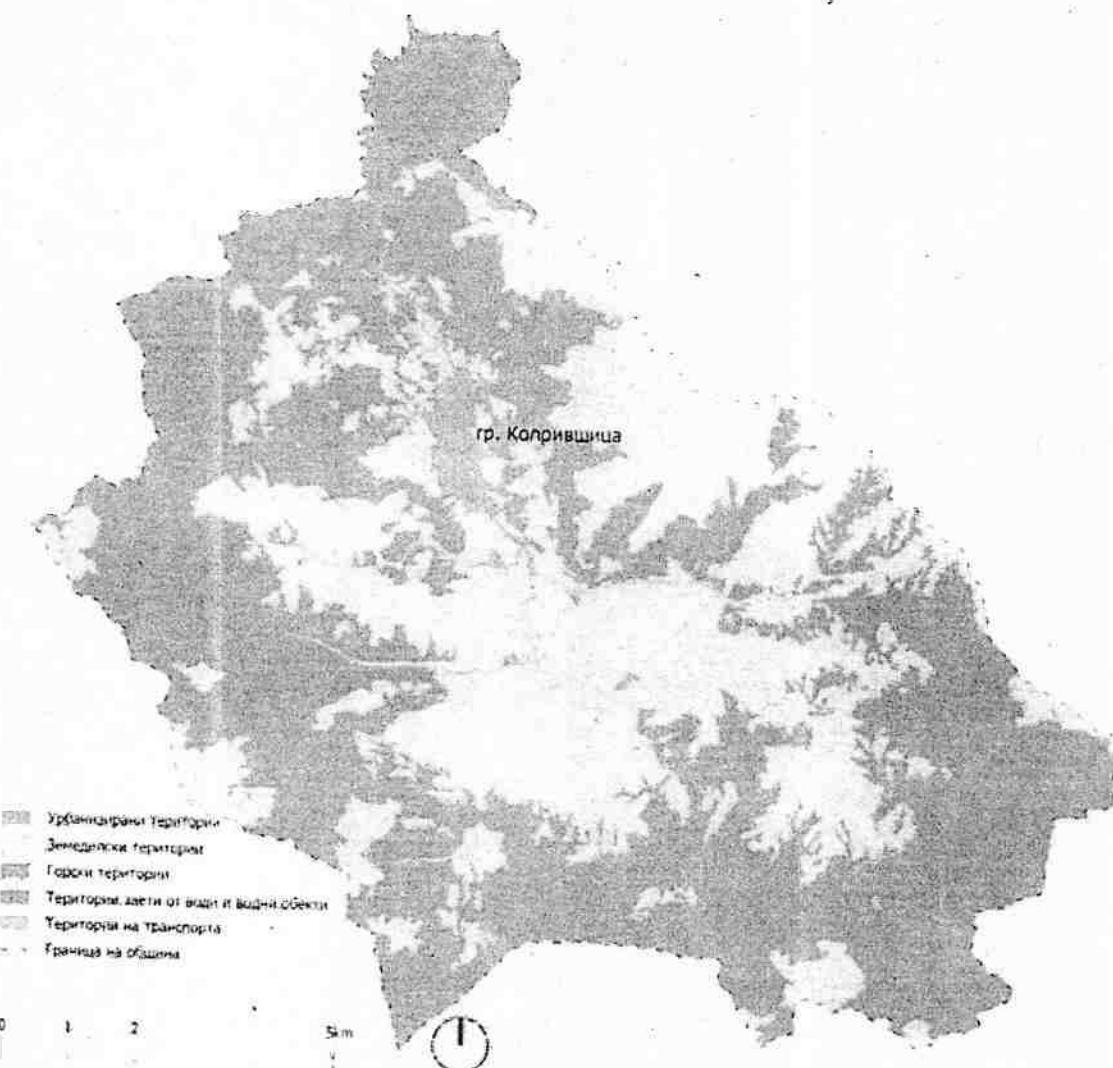
- Отрицателен естествен и механичен прираст в общината;
 - Тенденция на намаляване на постоянното население в общината от 1975 г.;
 - Необходимост от повишаване на нивото на образование:

Тенденцията за намаляване броя на населението на общината и нарастването на дела на хората в над трудоспособна възраст за сметка на тези в под трудоспособна възраст, ще повлияе на оразмеряването на различни обекти в сферата на общественото обслужване.

Поземлени ресурси

Територията на община Копривщица, възлизаша на 13 887,37 ха , представлява по-малко от 2%от територията на Софийска област и включва едно населено място –град Копривщица

По-голяма част от територията на общината е заета от гори и горски територии, следвани от земеделска земя.

Вид собственост	Брой имоти	Площ, ха	%
Държавна публична	108	562.92	4.1
Държавна частна	271	3062.89	22.1
Общинска публична	240	32.52	0.2
Общинска частна	887	5703.41	41.1
Стопанисвано от общината	1074	1912.23	13.8
Частна	4906	2539.09	18.3
Религиозна	10	2.88	0.0
Кооперативна	3	0.59	0.0
Обществени организации	35	51.01	0.4
Съсобственост	60	18.70	0.1
Неустановена	9	1.12	0.0
Общо	7603	13887.37	100.0

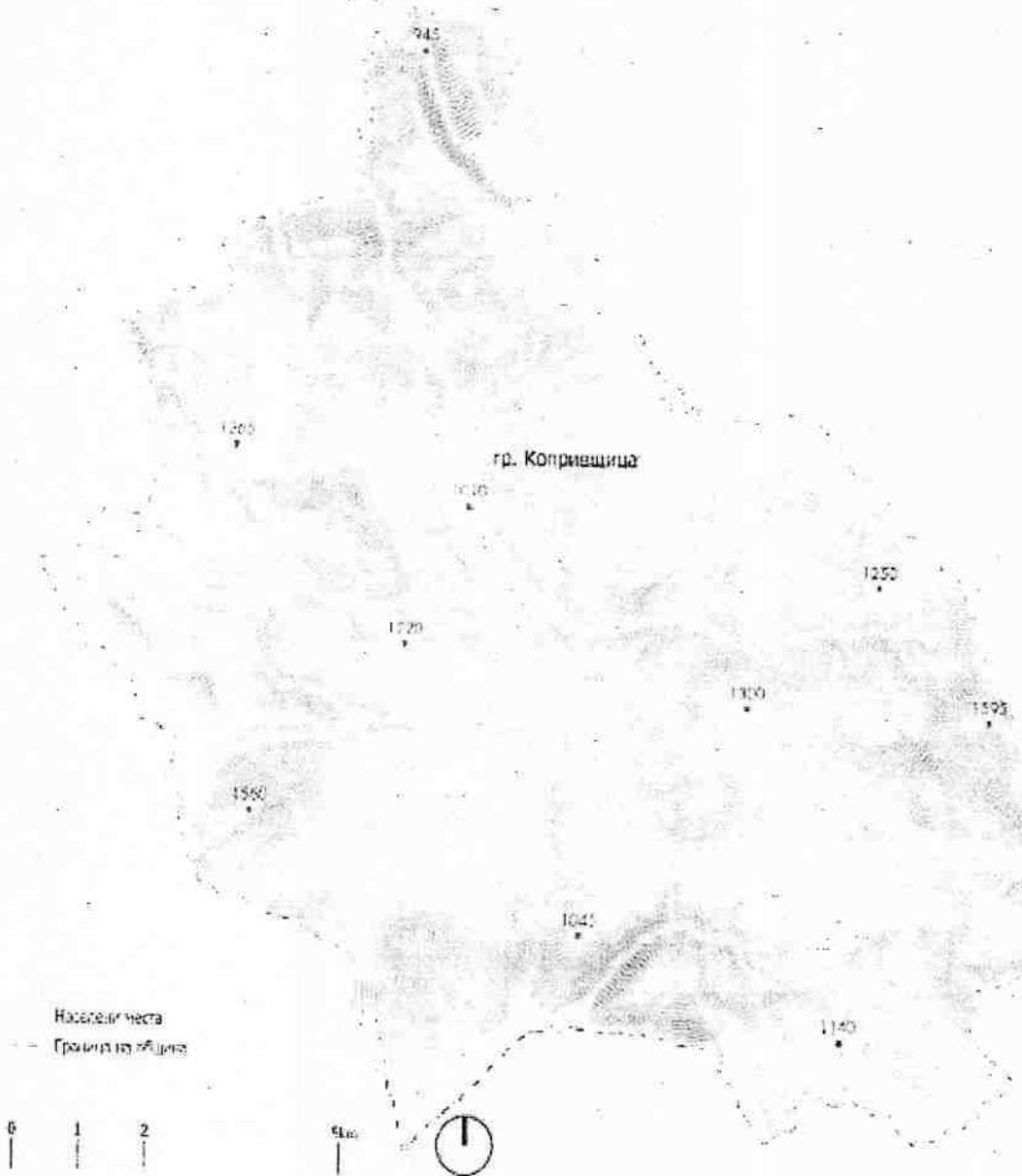
По вид собственост преобладават общинските частни имоти, следвани от държавните частни.

Вид територия	Брой имоти	Площ, ха	%
Урбанизирани територии	2023	149.05	1.1
Земеделски територии	4914	5529.61	39.8
Горски територии	601	8134.16	58.6
Територии заети от води и водни обекти	39	33.04	0.2
Територии на транспорта	26	41.51	0.3
Общо	7603	13887.37	100.0

Релеф

Община Копривщица попада в Същинска средна гора. Преобладава котловинно-хълмистият и планински релеф. Южната част на територията е заета от средното било на Същинска среднагора, като в югозападната си част билото е покрито с вековни букови гори и планински пасища от вр. „Бич“ до вр. „Буная“. В източната и западната част на общината се разполагат гористите ридове Климан и Чумина, които се спускат към долината на река Тополница, преминаваща през територията на общината.

Характерно за община Копривщица е голямата средна надморска височина от 1200 – 1300 м. Най-високите и части се намират на югоизток връх Богдан (1604 м.) и югозапад - връх Буная (1572 м.), а найниската точка на общината (700 м.) се намира северно от град Копривщица. Градът е разположен в долината на р. Тополница, като средната му надморска височина е 1060 м. Поголямата част от урбанизираните територии и обработваемите земи са разположени в долинните разширения на р. Тополница и нейните притоци.

Климат

Климатът в общината е предимно умереноконтинентален, като в районите с надморска височина над 1000 м. е планински. Зимата е снежна и продължителна, но значително по-мека отколкото е характерно за надморската височина и географското местоположение на общината. Пролетта е дъждовна, а лятото хладно и предимно слънчево и тихо. Рано през есента са характерни сланините. Слънчевите дни през годината преобладават над облачните, което прави климата подходящ за целогодишен туризъм. Средноянуарската температура е $-4,2^{\circ}\text{C}$, средноюлската $+16,8^{\circ}\text{C}$, а средногодишната е $+6,7^{\circ}\text{C}$. Ветровете на територията за разнообразни, преобладават

западните и северозападните, източните и североизточните, а във високите билни части - северните. Характерни са силните ветрове (над 15м/сек), най-често от северозапад и запад. Годишната сума на валежите е 750 мм, като за връх Богдан тя е 1000 мм. Процентното разпределение на валежите показва ясно изразен максимум през май и юни и минимум през февруари. Общият брой на дни със снежна покривка е 133 дни, а на устойчивата снежна покривка - 52 дни. Максималната средна десет дневна дълбочина на снежната покривка се проявява през втората и третата десетдневка на януари - 16 см.

Мъглите не са характерни за община Копривщица, но са срещано явление през октомври и ноември, като средният брой на дни с мъгла за града е 30. През студеното полугодие се създават условия за инверсни състояния, а в съчетание с мъгла за няколко дни въздухът може да се обогати значително със съединения отделяни от битовото отопление.

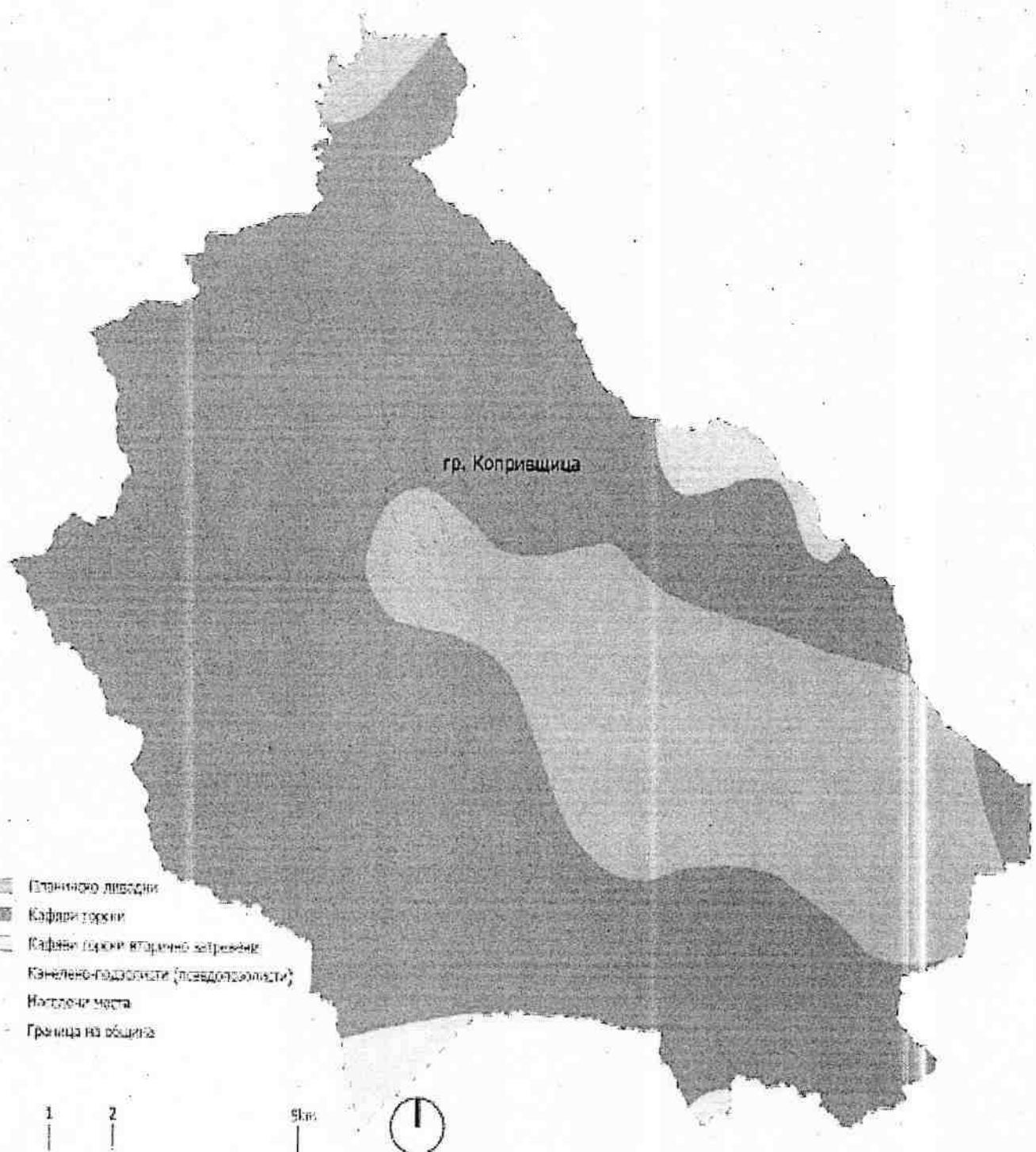
Почви

Основните почвени типове в община Копривщица са кафявите горски и планинско-ливадните почви, като в източните части са налични и вторично затревените кафяви горски, а в найюжните части и канелено-подзолисти почви. Кафявите горски почви са характерни за умерено хладния и сравнително влажен климат и са формирани при условията на смесена горска растителност върху разнообразни силикатни скали. Те имат кафявосивкав до светло кафяв цвят и рохкава, зърнеста структура. Хумусният хоризонте с дебелина 15-25 см и съдържание на органично вещество от 2,5-5%, което е по-ниска мощност на профила от средното за страната. Имат добра водопроницаемост, средна водозадържаща способност и добра аерация. Тези почви имат по-голямо значение за горското стопанство, върху тях се развиват добре планински пасища, но също така са подходящи и за отглеждане на култури като ръж, пролетен ечемик, овес, грах и картофи. По билните части, в източната част на общината, са разпространени вторично затревените кафяви горски почви. Те са формирани основно върху гранит, хумусният им хоризонт е по-мощен и е с дебелина от 16-25 см. Този тип почви се използва често за високопланински пасища.

Планинско ливадните почви са разпространени в по-високите части на общината – предимно на югоизток. Това са млади почви, с повищена влажност и голяма филтрация, характеризират се свисоко съдържание на органично вещество – от 14 до 30%.

Канелено-подзолистите почви се срещат в южните части на общината, имат червениково-кафяв цвят, сравнително малка дълбочина на профила (до 60-70 см.) и високо съдържание на

глина. Характеризират се със значително плодородие и са подходящи за отглеждане на трайни настаждения.

Водни ресурси.

Основните речни системи на територията на община Копривщица са р. Тополница, горно течение(ляв приток на р. Марица) и р. Стрелченска Луда Яна, горно течение (ляв приток на р. Луда Яна, ляв приток на р. Марица). В горното си течение р. Тополница тече в плитка и тясна долина сполегати и ниски склонове (наклон 10-12° и височина 150 – 200 м.), като при гр. Копривщица долината се разширява. Средногодишното водно количество на р. Тополница при гр. Копривщица е 0.73 м³/сек, а на Стрелченска Луда Яна (при гр. Стрелча) е 0.86 м³/сек. Отточният режим на реките в общината се обуславя от валежния режим и се характеризира с лятно-есенно маловодие от август до октомври и преходно (зимно) пълноводие от ноември до февруари. През зимния хидрологичен сезон отточният обем е най-голям, от февруари до юли притичат около 46.1% от сумарния годишен отток, докато през лятно-есенния хидрологичен сезон- 18%.

Енергийна ефективност

Текущото състояние на ЕЕ в общината не се различава от това в страната като цяло. Основните причини за високата енергоемкост на нашата икономика са: **наследена енергоинтензивна структура;** морално остарели технологии; недостатъчно средства за въвеждане на енергоспестяващи средства и други. Съществени пречки при реализацията на целенасочени действия за ЕЕ са: липса на стимули за рационално енергопотребление; **недостатъчна осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията;** недостатъчната институционална база и други.

Общински бюджет и финансиране към момента

Източници на общинските бюджетни приходи са собствени приходи (данъчни и не данъчни приходи), субсидии от Републиканския бюджет и други – банкови заеми, трансфери от извънбюджетни сметки, средства от оперативните програми, предприсъединителните инструменти и други външни донори.

Действащите понастоящем закони, свързани с местното самоуправление, не осигуряват като цяло достатъчни условия за пълноценна финансова децентрализация на Общините в България. Законът за местното самоуправление и местната администрация не урежда източниците на приходи на самоуправляващите се териториални единици и формирането на разходите им. Законът за местните данъци и такси и Законът за Общинските бюджети допълниха нормативната база на местното са-

моуправление. Ежегодно тази база се уточнява чрез Закона за държавния бюджет за съответната година. Той определя някои специфични ограничения, които са в сила за текущата финансова година. Изискването за стриктно спазване на приоритетите за разходване на средствата по Общинските бюджети е въведено със Закона за държавния бюджет, Общинските съвети сами да утвърждават приоритети, по които да се изразходват постъпилите по бюджетите им средства, с изключение на тези с целево предназначение. Причините за финансовите затруднения, които Общините срещат при финансирането на проекти за повишаване на енергийната ефективност, се коренят както във финансовите условия в самите Общини, така и в състоянието на финансовия сектор в страната.

Анализ на финансовите възможности на общината

Основната идея, заложена в разработката на бюджета на община Копривщица е изпълнение на поетите ангажименти за осигуряване на условия за работа в бюджетните структури на общината с цел обезпечаване на финансирането на образователните, здравните, културните и социалните услуги на населението.

Поради недостиг на собствени приходи и субсидии от Републиканския бюджет приходната част на общинския бюджет е балансирана. Ефективната работа в бъдеще на местната икономика предполага в близките години съществено увеличаване на приходите и акумулиране на средства за цялостно финансиране на проекти, които биха допринесли за значително намаляване на енергийните разходи.

Сегашното финансово състояние на общинския бюджет налага усилията при енергийното планиране и управлението на общината да се насочат към подобряване на състоянието на отделни обекти, особено в сферата на образованието, здравеопазването и уличното осветление за повишаване на енергийната им ефективност.

Това от своя страна обуславя необходимостта от търсене на възможности и начини за увеличение на собствените приходи на Общината и усъвършенстване на финансовото им управление.

III./Цели и приоритети на Програмата за енергийна ефективност

Поятието за енергийна ефективност е далеч от старите представи за икономия на енергия. Тя не е изключване на отоплението и лишаване от комфорт. Енергийната ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия чрез съответните навици и използване на модерни технологии за задоволяване на ежедневните нужди. Тя е най-лесния и ефективен начин за намаляване на енергийната консумация и замърсяването на околната среда. Тя накратко може да се представи и като измерител на разумното използване на енергията. В основни линии включва повишаване на ефекта от дейностите, свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това, естествено без загубата на комфорт.

В тази насока основно предизвикателство за общината е подобряване на енергийната ефективност и въвеждане на практики за оползотворяване на ВЕИ в региона. Общината може да свърже инвестициите в ефективни мерки за енергийна ефективност с инвестиции във възобновяеми енергийни източници. По принцип предизвикателството за планиращите местни власти – общините, е да се наಸърчат нови и иновативни методи за производство на чиста, възобновяема енергия, която да отговаря на нуждите на общността и да намалят зависимостта от енергията произведена от изкопаеми горива. Докато предизвикателството пред общността (население и бизнес средите) е създаването на пазарни предпоставки, които ще позволяят развитието на възобновяеми енергийни източници, като местен енергиен ресурс.

Ползите от енергийна ефективност са следните:

- Намаляване разходите за скъпи горива и енергии (намалени енергийни разходи);
- Повишаване сигурността на снабдяването с енергия;
- Подобряване топлинния комфорт;
- Намаляване емисиите на вредни вещества (емисии на CO₂);
- Предпоставка за устойчиво развитие;
- Постъпления от енергия в общността;
- Възможности за трудова заетост (създаване нови работни места в общините).

Или, накратко, енергийната ефективност има *три основни ползи*: намалява сметките; повишава комфорта и намалява замърсяването на околната среда.

IV./ Основание за разработване на план и програма за енергийна ефективност за община Копривщица

Чрез План и програма за енергийна ефективност (ППЕЕ) в Р. България се изпълнява държавната политика по енергийна ефективност (ЕЕ) за постигане на Националната индикативна цел за пестене на горива и енергии. Тази цел е заложена в **Националния план за действие по енергийна ефективност**, приет с протокол 37 на Министерски съвет от 04.10.2007.

Една от ключовите цели е да се подпомогне местната власт при осигуряването на достатъчно финансиране за изпълнение на отговорностите им и за предоставяне на адекватни обществени услуги. В това отношение с програмата за енергийна ефективност се цели да се подпомогне общината да намери финансиране за решаването на належащи инфраструктурни проблеми и други социално ориентирани програми, при което обслужването на дълга се покрива изцяло от спестявания в общинските енергийни разходи.

Държавната политика в направление Енергийна ефективност (ЕЕ) се осъществява въз основа на национални дългосрочни и краткосрочни програми, приети от МС в съответствие с чл.10 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ) и наредбите към него. Отговорностите на общините в сферата на енергийната ефективност се съдържат в чл.9 и чл.11, ал.1 и ал.2 от Закона за енергийна ефективност, в чл.11 от Закона за местното самоуправление и местна администрация, в чл.6 от Закона за енергетика, в чл.92 от Закона за устройство на територията и в съответствие с изпълнението на регионалните им планове за развитие за определен период.

Органите на държавната власт и органите на местното самоуправление изготвят планове по енергийна ефективност и програми за тяхното изпълнение

Държавните и местните органи представят отчети за изпълнение на плановете на изпълнителния директор на Агенция за устойчиво енергийно развитие

Разработването на ПЕЕ от органите на държавната власт и на местно самоуправление е регламентирано в чл.12, ал.2 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), обн. ДВ бр.98 от 2008.

Във връзка с посоченото по-горе свързано с изискванията на Закона за енергийна ефективност /глава втора, Раздел четвърти, Чл.11 и Чл.12/, е необходимо всяка Община да изготви програми за енергийната ефективност. При липса на такава програма, Общините се лишават от средства от

бюджета и търпят парични санкции, съгласно „Административно-наказателни разпоредби”, глава седма от ЗЕЕ.

В качеството си на орган на изпълнителната власт на местно ниво и в съответствие с чл.12, ал.2 от ЗЕЕ, Кметът на Община Копривщица възложи разработването на *Програма за енергийна ефективност на Община Копривщица за периода 2020 – 2023 г.*

Общинската програма за енергийна ефективност ще е основен инструмент за провеждане на политиката за енергийна ефективност в имоти общинска собственост, управлявани от Община Копривщица . Тя поставя и рамката за прилагане на националната политика в областта на енергийната ефективност на регионално ниво. В този смисъл програмата е хармонизирана на национално ниво със специчните особености на Община Копривщица и приоритетите за развитие..Той има пряко отношение и кореспондира със следните нормативни и стратегически документи от:

Европейско законодателство

- ДИРЕКТИВА 2006/32/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 април 2006 година относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги, която отменя Директива 93/76/EИО на Съвета
- ДИРЕКТИВА 2010/31/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 19 май 2010 година относно енергийните характеристики на сградите (преработена версия на ДИРЕКТИВА 2002/91/ЕС)
- ДИРЕКТИВА 2010/30/ЕС относно посочването на консумацията на енергия и на други ресурси от продукти, свързани с енергопотреблението, върху етикети и в стандартна информация за продуктите
- ДИРЕКТИВА 2009/72/ЕС относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия
- ДИРЕКТИВА 2009/28/ЕО за енергията от възобновяеми източници

Местно законодателство

- Закон за енергийната ефективност
- Закон за енергията от възобновяеми източници
- Закон за опазване на околната среда

- Закон за чистотата на атмосферния въздух
- Закон за устройство на територията
- Закон за защита на потребителите
- Подзаконови нормативни актове, свързани с посочените закони за прилагането им

Планови и програмни национални и общински документи, свързани политики и мерки по ЕЕ

- Национален план за развитие на Р България
- Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.
- Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2009 - 2015 г. (актуализирана версия)
- Втори Национален план за действие по енергийна ефективност 2011-2013
- Първи Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници
- Общински план за развитие на община Копривщица за периода 2014 г.-2020 г.
- Стратегия за развитие на община Копривщица.
- Общинска програма за енергийна ефективност
- Статистически данни, предоставени от Община Копривщица.
- Данни от лични стопанства, от запитвания или интервюиране на работници и работодатели;
- Предишни разработки и студии за регионалната социално-икономическа среда, или за групи от отделни фактори;
- Предишни осъществени планове и проекти на областно или местно ниво и друга информация.

Основен специализиран закон в случая е Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ) обн. ДВ бр.98 от 2008г.. В съответствие с действащия ЗЕЕ задълженията на всяка Община са изготвяне на

- Планове за енергийна ефективност и програми за тяхното изпълнение;
- Енергийни обследвания за всички сгради с над 1000 кв.м. площ .;
- Проверки за енергийна ефективност на отопителни водогрейни котли и климатични инсталации;
- Индивидуални цели за енергийни спестявания;
- Управление на енергийната ефективност в сгради и стопански потребители.

- Да изготвят и представят ежегодно отчети за изпълнение на плановете на изпълнителния директор на Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) енергийна ефективност Въпреки добрата законова основа и националното стратегическо виждане за енергийната ефективност, изпълнението на целите на ЕС в тази сфера трябва да намери своето практическо приложение на местно ниво. Общинският план за енергийна ефективност ще послужи като обща стратегическа рамка на местно ниво, чито цели ще намерят конкретна реализация в мерките и приоритетните обекти, залегнали в Общинската програма за енергийна ефективност Настоящият Общински план за енергийна ефективност е разработен съгласно Указанията за изготвяне на ПЕЕ на Агенцията за устойчиво енергийно развитие:

V./Политика по енергийна ефективност

Енергийната ефективност заема централно място в стратегията „Европа 2020“ на ЕС за постигането на интелигентен, устойчиво развит и приобщаващ растеж и за прехода към ресурсно ефективна икономика. По принцип, енергийната ефективност е един от икономически най-ефективните начини за подобряване на сигурността на енергийните доставки и за намаляване на емисиите на парникови газове и на други замърсители. От редица гледни точки енергийната ефективност може да се разглежда като най-големият европейски енергиен ресурс.

Като страна-членка на ЕС и България пое ангажимента да обвърже политиката си за повишаване на енергийната ефективност с постигането на конкретни цели на общата европейска енергийна политика. Провеждането на държавната политика по ЕЕ следва да доведе до изпълнение на поетите ангажименти на страната:

- 16% от общото потребление на енергия до 2020 г. да бъде от ВЕИ, както е посочено в Директивата за ВЕИ от пакета Енергия-Климат
- Общото потребление на енергия трябва да бъде намалено с 9% до 2016 г. в съответствие с Директива 2006/32/EО.
- Повишаване до 20% дела на ВЕИ в Крайно енергийно потребление (КЕП)
- Намаляване с 20% на енергийната консумация до 2020г.
- Намаляване с минимум 20% на Вътрешно потребление на енергия (ВПЕ), в сравнение с нивото от 1990 г.

- Осъществяване на минимум 10% дял на биогоривата от вътрешния пазар на конвенционалните горива за транспортни цели

Както е отбелязано и в Националната дългосрочна програма по енергийна ефективност до 2025г. политиката по енергийната ефективност е „средство за повишаване качеството на енергийните услуги при приемлива цена за обществото и възможност за намаляване на енергопотреблението чрез внедряване на конкретни мерки за икономия на енергия“.

Главна задача на общинския план за енергийна ефективност е прилагането на оптимален вариант от мерки за енергийна ефективност в средносрочен период и постигането на максимални икономически, социални и екологични резултати.

Община Копривщица като юридически субект е потребител (потребителе) на енергия. Това е в тясна връзка със задълженията на общината да осигурява енергия за всички общински обекти: сгради, улично осветление.

Ролята на Общината като „Потребител“ на енергия най-често се прилага в четири основни групи елементи за повишаване на енергийната ефективност в общината - технически, поведенчески, организационни и стимулиращи. Технически мерки се осъществяват при производството, доставката разпределението и при крайната консумация на енергия. Останалите мерки изискват по-малки разходи, но оказват съществено влияние, както върху консумацията на енергия, така и върху енергийната култура на крайните консуматори. Общината ще изпълнява тази си функция чрез:

- Възлагане извършването на енергийни обследвания и сертифицирането на общински сгради, в т.ч. училища, детски градини, болница, административни сгради и читалище и други общински сгради;
- Възлагане изготвянето на необходимата строителна документация, съг.ЗУТ.
- Реализация на проекти за саниране, рехабилитация и енергийноефективна реконструкция на общинските сгради.
- Енергийно обследване за ЕЕ на системата за улично осветление .
- Обучение за прилагане на мерки за ЕЕ, използване на ВЕИ и реализация на Енергийни програма/проекти.

Освен като потребител общината се проявява и като регулятор, тъй като при вземането на редица стратегически решения трябва да се отчете прякото им влияние върху консумацията на енергия. Плана за енергийна ефективност е насочен предимно към общинския сектор – сградите и

услугите, при които общината изпълнява функцията си на консуматор на енергия. Мерките се съсредоточават предимно в общински сгради – на училищата и детските градини, общински сгради и в известна степен и в системата на уличното осветление. В енергийния сектор, община Копривщица е потребител на енергия и нейно задължение е да осигурява енергия за всички общински обекти – сгради и улично осветление.

С оглед ролята на общината като местен орган на властта и произтичащите от това правомощия тя се явява като „Мотиватор“ за въздействие върху поведението на потребителите на енергия, основно чрез провеждане на информационна кампания и предоставяне на информация относно енергийната ефективност и използването на ВЕИ на територията на общината. Насоките за дейност като мотиватор са:

- Включване на проектите в Плана за развитие на община Копривщица (ОПР) и ежегодните програми за реализацията му;
- Популяризиране и визуализиране на изпълнените проекти, както и изготвя презентационни материали и брошури;
- Провеждане на образователно - информационна кампания сред учители и ученици за формиране на енергоефективно поведение;
- Организиране на информационна кампания сред стажните собствености (домсъвети) за условията и ползите от реализация на проекти за обновяване на жилищния фонд – частна собственост на територията на общината;
- Популяризиране на инициативите и покана за участие в обучението на граждани, публични институции и фирми;
- Провеждане на кампания насырчаваща бизнеса и информация за финансиращи програми и условия за кандидатстване.

Занапред Община Копривщица планира да провежда политика за повишаване стандарта на живот и културата на енергопотребление и неговата ефективност, като за целта ще активира следните свои функции в следните насоки:

- Съдействие и участие в развитието на алтернативни решения за създаване и използване и на ВЕИ;
- Прилагане на енергоспестяващи мероприятия;

- Стимулиране на населението и стопанските обекти на територията на общината за изпълнението на мерки по енергийна ефективност за жилищния фонд, сгради и съоръжения на стопански обекти.

В изпълнение на ПЕЕ община Копривщица ще провежда политика, която е насочена към повишаване стандарта на крайния потребител и ще мотивира, чрез:

- Разработване и прилагане на Програма за обучение на общински служители по прилагане и реализация на Енергийната програма;
- Създаване на ПЧП;
- Създаване на мрежа за обмен на добри практики в прилагането на енергийно-ефективни дейности;
- Създаване и осигуряването на поддържането на енергийна информационна база на общината;
- Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението на плана за енергийна ефективност и програмата на общината и публикуване на периодични информации.

Ролята на общината като „Производител и доставчик на енергия“ е твърде скромна. В страна като България, където енергийната система е силно централизирана, общината се явява производител единствено в производството на топлинна енергия в общинските сгради - административни сгради, училища, детски градини, здравни и социални заведения и др. В бъдеще в Община Копривщица приложение могат да намерят използването на ВЕИ и използването на градските битови отпадъци за производство на енергия.

Забелязват се неоправдано големи разходи за енергия във всички сфери. Разходите за енергия са на трето място в общите бюджетни разходи след разходите за заплати и осигуровки.

Консумацията на различни горива във времето в различните сектори е колебателно – променлива величина за всички разгледани сектори. Това зависи от моментната необходимост за ползване на даден енергоносител и от външни фактори – променящ се климат.

Общийт извод, който може да се направи е, че има потенциал за прилагане на мерки за енергийна ефективност в Община Копривщица и всички тези мерки са възможни, но за реализирането им са необходими много средства, с които на този етап общината не разполага.

Общината в много случаи се явява и в ролята на „Регулатор и Инвеститор“ основно чрез някои от своите задължителни дейности, като :

- Извършване на предпроектни проучвания;
- Подготовка на апликационни формуляри, събиране и окомплектоване на съществуваща документация за кандидатстване с проекти за финансиране по Оперативни програми.
- Провеждане на процедури за подбор на изпълнител, съгласно ЗОП, за реализиране на получили финансиране проекти.
- Изготвяне на Програма за обновяване на сградния фонд в община Копривщица и приемането и от ОбС-Копривщица.
- Техническа и консултантска помощ на всички етапи от подготовката и изпълнението на проектите в сферите на ЕЕ.
- Спазване на законовите постановки и изисквания на ЗУТ при издаване на разрешения за строеж на инвестиционни проекти и въвеждането на обектите в експлоатация.

Новите функции на Общината след прилагане на ПЕЕ ще се обуславят от разширяване на обхвата на енергийните програми върху всички енергийни субекти на територията на Общината и ще са:

- Обхващане на дейности в обхвата на четирите основни функции на Общината;
- Обособяване на две основни групи дейности – инвестиционни и неинвестиционни;
- Разширяване на традиционния инструментариум за управление, изпълнение и финансиране.

VI./Състояние на енергийното потребление

Обобщена оценка на изходното състояние и потенциал за енергийна ефективност в общинските сгради и в системата за улично осветление

Анализът на ситуацията в различните сектори показва, че текущото състояние на енергийната ефективност в Община Копривщица не се различава от това в страната като цяло. Основните причини за това са високата енергоемкост на сградния фонд, енергоинтензивната структура на икономиката, морално остатели технологии, липса на ресурси за прилагане на енергоспестяващи мерки и др.

Състоянието на сградите, оборудването и инсталациите в повечето общински и обществени обекти налагат провеждането на мерки за намаляване разхода на енергия както и влагане на инвестиции във физическото обновяване на сградата и подмяната на съоръженията. Основните причини за високите разходи за потребление на горива и енергия са: амортизиран отоплителни инсталации и котли в сградите без ефективен контрол на горивния процес и автоматизирано подаване на горива; лошо физическо състояние на сградите и конструкциите – без стандартните изолации на покриви и стени, стари дограми, позволяващи безпрепятствена инфильтрация на студен въздух; осветление с енергоемки светлоизточници; липса на режими за топлоподаване; липса на локални организационни мероприятия.

От голямо значение за жителите на общината е, че с постигането на по - ниски текущи разходи за енергия и ефективното им изразходване те ще са предпоставка за подобряване на екологичната обстановка и намаляване на емисиите на парникови газове - въглероден двуокис, въглероден окис, серен двуокис и други замърсители на въздуха. За отопление на населението се използват ел. енергия и твърди горива - дърва, въглища, пелети и брикети.

Сериозна пречка за реализирането на целенасочени действия са липсата на стимули за рационално енергопотребление, недостатъчната осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията, липсата на надеждна институционална база и др.

1. СУ „Любен Каравелов“

В сградата през 2012 година е реализиран проект „Внедряване на мерки за енергийна ефективност на СОУ „Любен Каравелов“ – гр.Копривщица“ финансиран по схема за предоставяне за безвъзмездна финансова помощ в резултата на което е издаден сертификат за енергийните характеристики на сградата в експлоатация с клас на енергопотребление. За нуждите на училищната сграда се използва топлинна енергия от собствен топлоизточник, работещ на твърдо гориво с котелна ин-

тация.

2. НЧ „Х.Н.Д.Падавеев“

Сградата е енергийно осигурена.

3. Административната сграда на Община Копривщица.

За Сградата на общинска администрация е предвиден ПЕЕ за следващата година.

4. ДГ „Евлампия Векилова“

Реализиран е проект по за енергийна ефективност. Отоплението е на твърдо гориво с котел.

VII./Цели и приоритети на Общинската програма за енергийна ефективност (ОПЕЕ)

- Връзка на ОПЕЕ със Общински план за развитие на Общината за 2014-2020 г.
- Анализът на състоянието на различните сфери и аспекти от развитието на Община Копривщица е базата за разработване на различни общински програми, насочени към реализирането на стратегически цели за устойчиво развитие на общината и решаването на основните задачи в процеса на това развитие. Разработването на общинската програма за енергийна ефективност е тясно свързана с целите и задачите поставени в Общинския план за развитие на Общината 2014-2020 г.
- Дефиниране на проблема за енергийна ефективност.

Енергийната ефективност е доста сложна, обемно и комплексно понятие, което накратко може да се представи като измерител на разумното използване на енергията. В основните линии включва повишаване на ефекта от дейностите свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това, естествено без загуба на комфорт.

Разумното управление на днешните енергийни нужди, без да се накърняват възможностите на бъдещите поколения за задоволяване на своите потребности от енергия е основен принцип на интегрираното планиране на енергопотреблението. В сегашният момент все повече нараства ролята на общините в това интегрирано планиране на местно равнище. Най-характерна роля на общината в този аспект е тази на консуматор на енергия. Това е функция, свързана със задълженията на общината. Едновременно със стремежа да се разширява спектъра на дейностите в общината, икономиката на енергия може значително да облекчи общинския бюджет и намаляване на консумацията да стане предпоставка за повишаване на качеството на услугите, които се предлагат на населението.

Отговорностите на Общината в сферата на енергийната ефективност са съдържат в чл.6 от Закона за енергетиката, в чл. 9 от Закона за енергийната ефективност и чл.92 от Закона за устройств-

вото на територията. Основно перо в консумацията на енергия е обслужването на общинските сгради: административни сгради, сградата на образованието, здравеопазването и културата, както и системи за улично осветление. В Община Копривщица сградата на общинска администрация е общинска, която се отоплява на ток и на твърдо гориво с печки. Основното училище на твърдо гориво(дърва), Детската градина на твърдо гориво(дърва), Читалището на твърдо гориво(дърва). Разходите за енергия се нареджат на едно от първите места по обем в общинския бюджет.

Подцели:

1. Намаляване на разходите за енергия в обекти и сгради, финансиирани от общинския бюджет чрез:
 - Внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки;
 - Усъвършенстване на организацията за поддръжка и контрол на енергийните съоръжения.
2. Подобряване на качеството на енергийните услуги.
 - Достигане на нормативните изисквания за осветеност в учебни, детски, социални и здравни заведения, улици, пешеходни зони и други.
 - Осигуряване на оптимални условия за работна среда.
3. Усъвършенстване системата за събиране на информация за енергопотребление на общинските обекти за изготвяне на точни анализи и прогнози.
4. Включване на обекти за финансиране в Програмите на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на образованието, младежта и науката и други институции за внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки.
5. Включване в национални, регионални и местни проекти за Евроинтеграция и партньорство за съвместно финансиране.

Програма за енергийна ефективност на Общи Копривщица е разработена въз основа на:

1. Закона за енергийната ефективност;
2. Изисквания за разработване на програми за енергийна ефективност, респективно за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на нормите на вредните вещества произтичащи от българското екологично законодателство.
3. Енергийна стратегия на България;
4. Общински план за развитие на Община Копривщица 2014-2020г.
5. Национален план за действие по промените в климата;

6. Национален план за развитие;
7. Закон за възобновяемите и алтернативни енергийни източници и биогорива;
8. Стратегия и политика за развитие на ВЕИ в България;
9. Рамкова концепция на ООН по изменението на климата и протокола от Киото

Глобалното замърсяване на околната среда, постоянно растящите цени на енергоспестителите и съобразявайки се с европейските стандарти за енергийна ефективност са създава необходимост от разработване на програми за енергийна ефективност.

Енергийна ефективност е мероприятие, характеризиращо рациалното използване на енергийните носители чрез подобряване на качеството на енергийните услуги при най-приемлива цена за населението.

Конкретни дейности, заложени в цените:

- Оптимизиране на енергопотреблението;
- Реализация на икономии от енергопотреблението и намаляване на разходите;
- Подобряване на жизнената среда;
- Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на околната среда;
- Подобряване на екологичното състояние;
- Проучване възможностите за използване на възобновяеми енергийни източници.
- Създаване на условия за устойчиво и балансирано развитие на Община Копривщица.

Основните приоритети свързани с енергийната ефективност, с реализацията на които биха се постигнали основните стратегически цели могат да се обобщят със следното: изграждане на енергоикономични и енергоефектни системи на територията на Общината и чрез методите на енергийна ефективност и подобряване на екологичната обстановка в Общината.

Приоритетите в които се насочва Общината са:

Приоритет 1:

Подобряване на енергийната ефективност и рационално използване на енергийните ресурси – подобряване на енергийната ефективност на производствата, сгради и съоръжения, намаляване на енергийната ефективност от традиционните източници чрез по-широко въвеждане на възобновяеми източници, повишаване на информираността за енергийна ефективност и разработване на областни и общински програми.

Специфична цел 1: Подобряване на енергийна ефективност за сгради и съоръжения.

Цел 1.1.: Повишаване на енергийната ефективност в общинските сгради, които се издържат чрез общински бюджет

1.1.1. Очаквани резултати:

- Привеждане на сградния фонд към изискванията на Закона за енергийна ефективност и Наредбите за енергийна ефективност, съвместно със саниране на сгради чрез извършване на детайлни обследвания за енергийна ефективност на всички сгради, съгласно ЗЕЕ и последващи СМР, както и извършване на контролните обследвания след изпълнението им за издаване на сертификати за енергийни характеристики за сградите с цел доказване съответствието с изискванията на нормативната уредба в РБ.
- Намаляване на разходите на енергия и горива;
- Намаляване на емисиите от CO₂;
- Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- Удължен живот на сградите и техните инсталации и съоръжения.

В краткосрочен план общината ще фокусира инициативите си за енергийна ефективност поради големият разход на енергия .

Чрез система от мерки за повишаване на ефективността на потребление на енергия в общинските обекти може да се намалят вредните емисии в атмосферния въздух и се подобри качеството на околната среда в Общината. Ще се подобрят условията на средата вътре в общинските сгради и ще подобри качеството на работа и ефективността на общинските услуги. Чрез повишаване на енергийната ефективност ще се намалят разходите на общинските бюджети и ще се осигурят средства за решаване на други жизнено важни обществени проблеми.

Цел 1.2 Обновяване на уличното осветление в Общината.

1.1.1. Очаквани резултати:

- Подобряване качеството на уличното осветление и привеждането му в съответствие с хигиенните норми.
- Намаляване на годишните разходи за електрическа енергия;
- Намаляване на емисиите от CO₂;
- Намаляване на престъпността и увеличаване на сигурността на гражданите.

1.1.2. Инвестиционни проекти

- Подмяна на уличните и паркови осветителни тела с различни мощности;
- Изграждане или възстановяване на кабелна мрежа;

- Подновяване на заземления; изработка на свързващи елементи; подмяна на контактори, предпазители, табла за парков стълб, релета и други;
 - Изграждане на централизирана система за управление на парковото осветление;
- В сектор улично осветление мерките по ефективността ще доведат до намаляване на консумацията, чрез използване на енергоспестяващи лампи и за повишаване за безопасността и нарастване степента на комфорт.

Специфична цел 2: Повишаване на информираността за енергийна ефективност

Цел 2.1. Мобилизиране на обществената подкрепа за изпълнение на енергийната програма на основата на широко партньорство с бизнеса и организации на гражданското общество

- Очаквани резултати:
 - Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнение на общинската енергийна програма;
 - Установени трайни публично-частни партньорства между общината и частния сектор;
 - Въведено управление на енергия на територията на общината.
 - Инвестиционни дейности(проучвания)
 - Подготовка и провеждане на широка разяснителна кампания след населението и местния бизнес за целите на общинската енергийна програма и за необходимостта от партньорства между участниците в нейното изпълнение.
 - Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението на енергийната програма на общината и публикуване на периодични информации.

VIII .Избор на програми, дейности и мерки

1./Прилагане на мерки за енергийни спестявания

За програмния период трябва да се акцентира върху цялостното прилагане на набелязаните мерки. Ще се актуализира енергийното обследване с оглед набелязване на други препоръчителни мерки за ЕЕ. След прилагането на мерките във всички имоти общинска собственост по ЗЕЕ, ще бъдат изпълнени индивидуалните цели за енергийни спестявания.

2./Привличане на инвестиции и реализиране на мерки за ЕЕ чрез финансиране на проекти по различни грантови схеми

Общинската администрация е второстепенен разпоредител с бюджетни средства и не може да генерира собствени приходи. Финансирането на мерки за ЕЕ, освен чрез първостепенния разпоредител Министерски съвет (субсидии от Републиканския бюджет), може да бъде и чрез проекти и програми. През периода на действие на настоящия план се предвижда разработването на проекти, с които да се осигури финансиране на предписаните мерки за ЕЕ за имотите общинска собственост по чл. 19 от ЗЕЕ.

3./Изпълнение на мерки за енергиен мениджмънт в сгради общинска собственост по чл. 19 от ЗЕЕ системата за улично осветление

Ще бъде определен най - малко един служител, който да отговаря за енергийния мениджмънт на сградите общинска собственост за ЗЕЕ и на системата за улично осветление. Служителят ще премине обучение по енергиен мениджмънт или ще бъде с необходимото образование за заемане на длъжността. Той ще контролира потреблението на енергия като регистрира, оценява и анализира месечните стойности; описва специфичните особености, водещи до повишен разход; оценява енергийните постижения; обобщава данните и предлага мерки; следи настройката на съоръженията - котли, инсталации, винтили за подаване на пара и др.; следи за отстраняване на повреди и дефекти; прави указания за ползването на битови отоплителни уреди;

4./Организиране и провеждане на информационни срещи, семинари, разпространяване на информация в сферата на ЕЕ и ВЕИ, координиращи дейности между АУЕР и общината с оглед изпълнение на държавната политика за ЕЕ.

Тази мярка е насочена към дейности, подпомагащи общината при провеждането на политиката за ЕЕ и ВЕИ на местно ниво. Общината ще информира всички участници в процеса ЕЕ за различни мерки за повишаване на ЕЕ, както и възможности за обучение. Общинската администрация –

Копривщица ще инициира и проведе различни срещи, информационни дни и семинари по темата и ще има координиращи функции по отношение разпространение на информацията до всички които управляват общински обекти и която получава редовно от АУЕР.

IX./Етапи на изпълнение

Като се отчита специфичният характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти е препоръчително Плана за енергийна ефективност да се изпълнява следвайки нормативно определената етапност, например:

- ✓ **Обследване за енергийна ефективност на сгради и системи** – детайлно обследване на енергийната ефективност на общинските сгради и на системите за улично осветление, анализ на фактическите енергийни баланси и идентифициране на проектите;
- ✓ **Инвестиционно намерение** - това включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целъсъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му и др.
- ✓ **Предварително проучване** – необходимо е да се направи предварително /т. нар. предпроектно/ проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление – състояние на съоръженията, конструкциите, енергийните системи, изследване на енергийните разходи за последните години и др.
- ✓ **Инвестиционен проект** – разработване на инвестиционен проект е необходимо в някои случаи, поради спецификата и обема на предвидените дейности.
- ✓ **Подготовка и изпълнение на строителството** – това включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително-монтажни дейности за постигане на поставената цел.
- ✓ **Мониторинг** – за установяване на намалението на енергийното потребление след реализацията на съответните дейности и мерки, следва да се извършват ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжката на инсталациите и др.

Административна сграда

За сградата се предвижда изпълнение на проект за ЕЕ.

X./ Източници на финансиране

В момента Общината не разполага със собствени бюджетни финансови средства за инвестиции в проекти по ЕЕ. В интерес на Общината е да реализира подобни проекти, тъй като изразходва значителни средства от бюджета си за енергийни ресурси. Реализирането на подобни проекти не само облекчават Общинския бюджет, но и водят до модернизация на обектите при гарантирани енергиен комфорт. Те са атрактивни и изгодни, тъй като генерират енергоспестяващи ефекти, а не разходи. При реализирането на проекти за подобряване на енергийната ефективност няма дълги периоди на строителство и средствата започват да се възстановяват веднага след влагането им. Инвестирането в енергийната ефективност не е самоцел, а е средство за намаляване на разходите, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда.

За реализиране на проектите, които са включени в Общинската програма по Енергийна ефективност, може да бъдат използвани следните източници на финансиране:

- Републикански (държавен) бюджет - средствата за изпълнение на целевите годишни програми за осъществяване на мерки по ЕЕ се предвиждат ежегодно в републиканския бюджет, в съответствие съвъзможностите му (чл. 11, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕЕ);
- безвъзмездни средства (грант, субсидия) от различни фондове и международни програми;

За правилното прилагане на финансовите механизми и за да може Общината най-ефективно да се възползва от тях е необходимо: задълбочено проучване на условията за финансиране, правилно ориентиране на целите на конкретен проект към целите на определена програма или фонд, точна оценка на възможностите за съфинансиране и партньорство, достижими, изпълними и измерими екологични и икономически ползи от проекта, ресурсно обезпечаване и ефективен контрол над дейностите и разходване на средствата.

Финансирането (цялостно или частично) на *проектите по Енергийна Ефективност може да се осъществи от различни източници*, като ползването на всеки от тях зависи от юридическия статут на собственика на проекта, както и от спецификата на самия проект, а именно:

Бюджетни средства

Средствата са съобразно възможностите на бюджета за съответната година.

При обекти общинска собственост средствата, предоставяни от републиканския бюджет, могат да бъдат заявени чрез бюджетите на общините и се определят като целеви субсидии от републиканския бюджет. За реализирането на програми за енергийна ефективност, в съответствие с изискванията на чл.11, ал. 2 от ЗЕЕ, съставяни всяка година от централните органи на изпълнителната власт, областните управители и другите държавни органи, се предвиждат средства от републиканския бюджет. Средствата са съобразно възможностите на бюджета за съответната година.

Отпуснатите от държавния бюджет средства трябва да бъдат изразходвани в рамките на една календарна година.

Собствени средства

Стопанските субекти могат да реализират предложените мерки за енергийна ефективност чрез собствени средства. Възможно е да ползват и някои от споменатите по-горе механизми.

Програми и фондове

Финансиране на проекти по енергийна ефективност може да се търси от фондове и програми. По важните и значими от тях са:

- Фонд "Енергийна ефективност";
- Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика"- Схема "Въвеждане на енергоспестяващи технологии в предприятията" и „Въвеждане на възобновяеми енергийни източници в предприятията”;
- Предприятие за управление на дейностите за опазване на околната среда (ПУДООС) към Министерството на околната среда и водите (МОСВ);
- Програма за развитие на селските райони
- Програмите за Трансгранично сътрудничество на България - Сърбия;
- Структурни фондове;

Механизмите за кандидатстване и финансиране по тези програми са посочени подробно от съответните ведомства.

Фонд „Енергийна ефективност“

По силата на Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ) се създава фонд „Енергийна ефективност“ (глава V от ЗЕЕ). Фондът управлява финансовите средства, предоставени за инвестиционни проекти за развитие на ЕЕ, съобразно с приоритетите, заложени в Националната стратегия и в националните планове за действие, приети от Министерския съвет (чл.58 ал.1 от ЗЕЕ). Средствата на фонда ще се разходват за гарантиране и възмездно финансиране на проекти за развитие на Енергийната ефективност в България (чл.26 от ЗЕЕ), водещи до намаляване на емисиите на парникови газове. Фондът може да предоставя нисколихвени кредити за проекти в публичния и частния сектори и да осигурява частични гаранции по кредити, отпускані от други финансово-кредитни институции. При учредяване на сдружения на собственици, по реда на Закона за управление на етажната собственост, могат да кандидатстват за финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност от Фонд „Енергийна ефективност“

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“, схема „Въвеждане на енергоспестяващи технологии в предприятията“ ще доведе до енергоефективното технологично обновяване на инсталации и съоръжения,

XI./ Наблюдение и контрол

Наблюдението на изпълнението на Общинския план за енергийна ефективност се извършва от Областния съвет по енергийна ефективност и от Агенцията за устойчиво енергийно развитие - специализирани структури, сформирани по силата на Закона за енергийната ефективност за осъществяване на взаимодействие с органите на държавната власт и местно самоуправление при изпълнение на мерките за енергийна ефективност. Тя ежегодно събира и обобщава информация за изпълнението на плановете за енергийна ефективност. Общинският съвет по енергийна ефективност е другия орган, който със своя консултативен характер ще акцентира върху оценяването на конкретното изпълнение и даването на препоръки и насоки за работа при изпълнението на Областния план за енергийна ефективност.

В тази връзка и във връзка с изпълнение на нормативно задължителните си дейности община ще организира наблюдението на Плана за енергийна ефективност и програмата за изпълнението му чрез комисия назначена от Кмета на Община Копривщица

За целта е необходимо комисията да докладва относно:

- оптимизиране на обема и повишаване достоверността на набираната статистическа информация;
- създаване и поддържане на информационна система за състоянието на ЕЕ в Общината;
- резултати от изпълнението и ефектите от програмата по ЕЕ в Общината.

За реалното отчитане на дейностите по Общинската програма за енергийна ефективност (Програмата) е необходимо въвеждане на процедури, които да позволяват сравняването на стойности и осигуряват прозрачност в процеса на изпълнение на Програмата, а именно:

- Ежегодна оценка на резултатите от изпълнението и икономическия ефект на програмата по ЕЕ в Общината;
- Оптимизиране на обема и повишаване достоверността на набираната статистическа информация.

За повишаване на обществената осведоменост се предвиждат поетапно семинари в община Копривщица на тема «Изпълнението на Общински план за енергийна ефективност - реални възможности и перспективи»

За изпълнение на всичко гореизложено се предвижда със заповед на Кмета, в съответствие с изискванията на Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), да се създаде Общински съвет за енергийна ефективност (ОБСЕЕ) като организационна структура, отговорна за политиката на ЕЕ на общинско ниво в изпълнение на чл.8, чл.10, ал.5 и чл.11 от Закона за енергийната ефективност.

Той ще анализира на всеки шест месеца възможностите за изпълнение на отделни раздели по плана за енергийна ефективност. Като част от задълженията на тази структура е да се изгради информационен масив, който да актуализира и поддържа в интернет-страницата на община Копривщица за всичко, касаещо енергийната ефективност в Общината. На "Съвета по Енергийна Ефективност" ще се делегират следните основни права и задължения:

- периодични прегледи на постигнатия напредък по отношение на изпълнение на целите;
- разглеждане на резултатите от междинните оценки;
- анализ на резултатите от изпълнението на мерките и дейностите;
- оценка на степента на постигане на целите и на устойчивостта на резултатите;
- разглеждане на предложенията за промяна на мерките;

- предлагане на промени, свързани с постигането на целите на ПЕЕ;
- индикатори/показатели за това какво и как ще се наблюдава;
- периодичност на събираната информация;
- периодичност на изготвяне на съответните доклади;
- отговорностите по изпълнението, осъществяване на мониторинга и оценката.

В състава на ОбСЕЕ е препоръчително да бъдат включени :

- 3-ма членове от общинска администрация;
- 1 член на общински съвет;
- 3-ма членове гражданска квота;

Наблюдението и контролът на плана и на общинската програма по ЕЕ продължава през целия период на действие. Събраната информация, сравнението и направените изводи се оформят в доклад. Въз основа на тези доклади се изготвя отчета за изпълнение на програмата всяка година. Той се представя на заседание на Общински съвет от кмета на общината до края на първото тримесечие на следващата година /при приемане на бюджета за всяка следваща година/.

При необходимост от корекция и актуализация на програмата, кметът на общината внася предложение за това отново в Общински съвет. ПЕЕ има отворен характер и в тригодишния период на действие ще се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от новопостъпилите данни, реалните потребности, срещаните проблеми и финансовите възможности.

Изпълнението на планираните действия във всяка програма може да изостане от предначертания график и действителните резултати да са различни по време и сила от това, което се очаква. Много проблеми от такъв характер могат да бъдат смекчени или предотвратени при изграждането на система за мониторинг и контрол. Тази система осигурява необходимите инструменти, които позволяват да се определи степента на изпълнение на планираните стратегически цели. Тя включва установяване на индикатори, наблюдение на изпълнението, съпоставка на действителното и очакваното изпълнение и предприемане на коригиращи действия, ако се налага. На първо място трябва да се създаде система от индикатори, която да показва дали общинската програма се изпълнява така, както е приета.

XII. /Оценка на резултатите

При осъществяване на текущ контрол по изпълнението на целите и мерките на Общинския план за енергийна ефективност съществено значение има процеса на оценяване. Оценките са структуроопределящ елемент на изпълнение на програмния документ и ориентир за правилността на провежданата политика по енергийна ефективност. За Общинския план по енергийна ефективност, в зависимост от времевия хоризонт (2020-2023г.), се формират междинна оценка и последваща оценка.

Междинната оценка следва да се извърши след първата година на периода на действие на общинския план за енергийна ефективност. В рамките на тази оценка следва да се оценят обобщените резултати от изпълнението му, като се прави и преглед на степента на достигане на формулираните цели и мерки и се отчетат възникналите положителни или отрицателни отклонения. Оценката следва да се извърши с конкретен анализ, въз основа на който да се предвиди съответната реакция. Това реално може да послужи и като начало на евентуално усъвършенстване и актуализация на плана.

За целта е необходимо редовно да се докладва информация относно:

- Създаване и поддържане на информационна база за състоянието на ЕЕ в общината, оптимизиране на обема и повишаване на достоверността на набираната статистическа информация;
- Резултати от изпълнението и ефектите от плановете по ЕЕ в общината.

С цел наблюдението и контрола на изпълнението на Плана за енергийна ефективност са определени следните индикатори:

- бр. обновени сгради –общинска собственост;
- бр. обновени жилищни сгради;
- бр. обследвани сгради;
- извършени реконструкции на улично осветление;
- спестени горива – тон;
- подменени отоплителни инсталации;
- оптимизирани промишлени мощности;

- спестена ел. енергия – kWh;
- използвани възобновяеми енергийни източници;
- спестени емисии;

Последващата оценка, която следва да се извърши една година след приключване на срока на действие на плана, трябва да съдържа:

- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните мерки, инструменти и ресурси за изпълнението на плана;
- Оценка на общото въздействие върху икономиката и околната среда в община Копривщица;
- Анализ на факторите при изпълнение на Общинския план по енергийна ефективност;
- Изводи, относно същността и начина на прилагане на общинския план за енергийна ефективност, както и на резултатите от осъществените мерки.

Оценката може да се осъществява от експертите на общинската администрация, но е възможно тя да се извърши от независим експерт.

Наблюдението и оценката трябва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат настъпващите промени, в резултат на интервенциите.

Оптималното осъществяване на дейностите по наблюдение и оценка на изпълнените или нереализирани цели от настоящата програма, ще позволи до голяма степен да се води успешна областна политика по енергийна ефективност.

XIII./Отчет на изпълнението

В съответствие с чл. 11, ал.3 от Закона за енергийна ефективност органите на държавната власт ежегодно изпращат отчет до изпълнителният директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие.

В съответствие с чл.12, ал.3 от ЗЕЕ изпълнителният директор на АУЕР утвърждава образец на отчет на изпълнението на дейностите и мерките от ПЕЕ, като този образец трябва да бъде неразделна част от ПЕЕ. Този образец е разработен в таблична форма, посредством която се системати-

зират данните и резултатите (очаквани и постигнати) от изпълнението на дейностите и мерките от ПЕЕ. Към образца са разработени и указания за неговото попълване.

1. Отчет – *Приложение 2*- приложението се изтегля от сайта на АУЕР – не се прилага тук, защото подлежи на актуализация със заповед на Изпълнителния директор на АУЕР в зависимост от действащото законодателство.
2. Указания за попълване на отчетната форма 3- не се прилага тук, защото подлежи на актуализация със заповед на Изпълнителния директор на АУЕР в зависимост от действащото законодателство.

Към общинската програма за енергийна ефективност е изготовено въз основа на съществуващите шест „Обследвания за енергийна ефективност на сгради общинска собственост“ и съгласно изискването на чл.5 от Наредба РД-16-1057/ 2009 г. и

Приложение 1, е неразделна част към материала и е необходимо в определения вид и форма за попълване на ежегодния отчет на Общината пред АУЕР.

Забележка:

1. *Приложение 1* е изготовено на основание чл.5 от Наредба РД-16-1057/ 2009 г.,които е;
Чл. 5. Обследването за енергийна ефективност на сгради - държавна и/или общинска собственост, в експлоатация с разгъната застроена площ над 1000 кв.м е основа за изготвяне на планове и програми за повишаване на енергийната ефективност по чл. 36, ал. 2 ЗЕЕ.

1. За получаве на актуалните форми за отчет и указанията към тях се използва сайта на АУЕР-www.seea.government.bg

XIV./Заключение

Изготвянето на набелязаните общински програми е задължителна част от държавната политика по ЕЕ и налага участието на съответните регионални и местни структури. Разработването им и изпълнението на предвидените в тях проекти е част от регионалната политиката за устойчиво развитие. Мерките по ЕЕ ускоряват икономическия растеж, подпомагат опазването на околната среда и повишават жизнения стандарт на населението в съответния регион.

От една страна законодателя е предвидил разработването на общински програми за ЕЕ да е задължителна част от държавната политика по ЕЕ. Националните краткосрочни програми се съставят от АУЕР въз основа на националната дългосрочна програма и програмите изгответи на отраслово, областно и общинско ниво (чл.10 ал.4 от ЗЕЕ). Част от държавната политика по ЕЕ са и задължителните обследвания на енергоемки обекти с годишно потребление над граници, определени в наредба за обследване за енергийна ефективност (чл.17 от ЗЕЕ). Съгласно чл.16 ал.2 от ЗЕЕ на задължителното сертифициране подлежат сгради – държавна или общинска собственост - в експлоатация, с обща полезна (разгъната) площ над 1000 кв. м.

За изпълнение на дейностите и подобряване на ЕЕ се осъществява контрол, в съответствие с глава V от ЗЕЕ.

Енергийният мениджмънт на общината е съвкупност от дейности насочени към контрол и анализ на потреблението на енергия, планиране и внедряване на мерки за намаляване на енергийните разходи и за повишаване на енергийната ефективност, както и организиране на структури на общинско ниво, отговорни за провеждане на политиката за повишаване на енергийната ефективност, която води до устойчиво развитие на Общината.

В заключение можем да твърдим, че е по-важно мерките за енергийна ефективност да бъдат изпълнени, дори и ако това стане на по-висока цена, тъй като без тях общината ще претърпи по-големи загуби от текущи ремонти, ще пропусне ползи от подобреното качество на услугите, микроклимат и опазване на околната среда.

ПОЛЗВАНИ ОЗНАЧЕНИЯ И СЪКРАЩЕНИЯ

ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ЕС	Европейски съюз
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕСМ	Енергоспестяващи мероприятия
БГВ	Битово горещо водоснабдяване
МИЕТ	Министерство на икономиката, енергетиката и туризма

ДКЕВР	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
НЕК	Национална електрическа компания
ОБСЕЕ	Общински съвет за енергийна ефективност
ПЕЕ	План за енергийна ефективност
ОПЕЕ	Общинска програма за енергийна ефективност
ПЧП	Публично-частно партньорство
ОП	Оперативна програма
НПО	Неправителствена организация
КПД	Коефициент на полезно действие
kW	Киловат
MW	Мегават
kWh	Киловат час
MWh	Мегават час
KW/год	Киловата годишно

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ КОПРИВЩИЦА

РЕШЕНИЕ

№ 65

гр. Копривщица

28.02.2020 година

На основание чл.21 ал.2 от ЗМСМА, във връзка с чл.21 ал.1 т.12 от ЗМСМА

Общински съвет Копривщица РЕШИ:

Приема Програма за енергийна ефективност на община Копривщица за периода 2020 – 2022 г.

Настоящето решение е прието на редовно заседание на ОбС – Копривщица, проведено на 28.02.2020 год., Протокол №8/28.02.2020 год. по точка осма от дневния ред с 9 гласа „за“, 0 гласа „против“ и 1 гласа „въздържал се“, след направените обсъждания и е подпечатано с официалният печат на Общински съвет – Копривщица.

Протоколист:
/ Ц. Галинова/

Председател ОбС:
/Б.Подгорски/

